

N:o 89.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 Maj 1874, kl. 3 e. m.

*Utlåtande med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition
angående postverkets utgiftsstaten för år 1875.*

(2:dra U. A.)

De för innevarande år fastställda utgiftsstaten för postverket uppgå till följande belopp:

aflöningsstaten	1,044,400 R:dr
öfvergångsstaten.....	18,000 ”
indragningsstaten	13,260 ”
pensionsstaten	33,170 ”
omkostnadsstaten, förslagsanslag	1,643,000 ”
oförutsedda utgifter	30,000 ”
afkortningar och restitutioner	18,170 ”

Summa 2,800,000 R:dr.

Enligt hvad af ofvan berörda den 17 sistlidne April till Riksdagen aflåtna och den 23 samma månad till Stats-Utskottet hänvisade nådiga proposition (N:o 56) inhämtas, hafva uti dessa staten nedan omförmälda förändringar ifrågakommit. Hvad först angår aflöningsstaten, hade uti den underdåniga skrifvelse, hvari Generalpoststyrelsen afgifvit sitt förslag till postverkets statsreglering för år 1875, Styrelsen anført, bland annat, att, då i sammanhang med den ordinarie kronobrefbärarens upphörande dels redan inrättats, dels komme att inrättas poststationer till ett antal af 200 procent af förutvarande antalet postkontor, postexpeditioner och poststationer, och då, äfven oberoende af förenämnda förändring i sättet för kronobrefvens fortskaffande, öppnandet af några fullständiga postanstalter påkallades, dels af pågående eller fullbordade jernvägsanläggningar, dels ock af ökad posttrafik i

Bih. till Riksd. Prot. 1874. 4 Saml. 1 Afd. 39 Häft.

allmänhet, ansåg Styrelsen antalet af de nya postexpeditionerna icke böra upptagas till mindre än 16, deribland 6 i sjette löneklassen med aflöning för hvardera af 1,600 kronor och 10 i sjunde eller lägsta löneklassen med 1,200 kronors aflöning. Det mest trängande behovet af förstärkning i den ordinarie kontorspersonalen ansåg Styrelsen kunna tillgodoses, derest å postverkets stat uppfördes ytterligare 2 kontrollörer af andra lönegraden, eller med 3,000 kronors aflöning, 2 kontrollörer af tredje graden, eller med 2,400 kronors aflöning, 6 kontorsskrifvare af första graden, eller med 1,600 kronors aflöning och 8 kontorsskrifvare af andra graden, eller med 1,200 kronors aflöning.

För de nya posternas bevakande erfordrades vidare biträde af ytterligare 20 postiljoner, hvadan antalet postiljonslöner ansågs böra ökas med 10 af första graden, å 300 kronor årligen, och 10 af andra graden å 225 kronor årligen.

Då dels, efter fastställandet af postverkets stat för år 1874, nya jernvägs-linier blifvit till trafik upplätta, dels före utgången af år 1875 andra och flera jernvägar borde blifva att för postbefordringen anlita, kunde antalet af de resepost-expeditörer, med hvilka aflöningsstaten behöfde tillökas, icke beräknas till mindre än 30. Af dessa resepostexpeditörer ansåg Styrelsen en tredjedel, eller 10, böra tillhöra andra lönegraden med 1,000 kronors arvode och återstående två tredjedelar, eller 20, böra hänföras till tredje lönegraden med 800 kronors arvode.

Jemlikt föreskrifterna i Kongl. Brefvet den 18 Maj 1856 finge af de medel, som för försålda frimärken till postkassan inflyta, $\frac{1}{4}$ dels procent af General-poststyrelsen disponeras såsom arvoden åt de postverkets tjänstemän, åt hvilka värden af frimärkena blefve af Styrelsen anförtrodd.

Af denna provision, hvilken för närvarande kunde beräknas till omkring 6,000 riksdaler årligen, uppbure sedan längre tid tillbaka kamereraren $\frac{3}{10}$ delar, hvaremot den för nämnde tjänsteman å stat uppförda aflöning, 2,800 riksdaler, med 1,200 riksdaler understege den aflöning, 4,000 riksdaler, som hans vederlikar, sekreterarne, tillkomme.

Öfriga $\frac{7}{10}$ delar af omförmälda provision hade också, sedan lång tid tillbaka, blifvit fördelade mellan tjänstemän i kansliet och kammarkontoret samt en af vaktmästarne vid nämnda kontor, utan att dock, med anledning deraf, lönerna för dessa tjänstemän och betjente blifvit i någon mån nedsatta.

Redan förut hade Styrelsen uttalat den åsigt att, i sammanhang med beredande af en rymligare lokal för postverkets centralförvaltning, åtgärder borde vidtagas för ett ändamålsenligare ordnande af bestyren med frimärkenas tillverkning, deras förvarande och deras tillhandahållande åt vederbörande; och då, utan tvifvel, utväg funnes att redan vid 1875 års början bereda tillgång på de för en sådan anordning erforderliga lägenheter, samt då, i synnerhet efter det att till förutvarande slag af frimärken nyligen kommit äfven tjänstefrimärken och så kallade portomärken eller chifftaxes, utom det att kort tid förut äfven blifvit införd bruket af

franko-kuvert och brefkort, bestyret med den kontroll, som å tillverkningen af ifrågasvarande värdepapper borde utöfvas, jemte den nära nog dagligen förekommande försändningen till vederbörande postanstalter af större eller mindre belopp frimärken, franko-kuvert och brefkort, i hög grad verkade hinderligt för handläggningen, i synnerhet inom kammarkoutret, af öfriga förekommande göromål, ansåge Styrelsen vidtagandet af de till åstadkommande af ändring i detta förhållande erforderliga åtgärder icke längre böra uppskjutas.

Ehuru alla de till ifrågasvarande bestyr hörande göromål icke vederbörligen kunde af en person handläggas, ansåge dock Styrelsen, att åtminstone för närvarande icke mer än en ordinarie tjänsteman borde för ändamålet anställas, hvilken då borde å staten uppföras såsom förvaltare af postverkets frimärkesförråd, med enahanda afföning, 4,500 kronor, som förvaltaren af postverkets hufvudkassa tillkomme, hvaremot öfriga, vid nämnda förvaltning förekommande göromål borde, åtminstone tills vidare, kunna af extra biträden bestridas.

Enär emellerid, genom en sådan anordning, en väsendtlig del af kamrerarens afföning skulle honom frångå, borde i sammanhang dermed denna afföning i staten upptagas till enahanda belopp, 4,000 kronor, som sekreterarne tillkomme.

Sedan genom det stora antalet nya postgångars inrättande och till följd af sträfvandet att, så mycket som möjligt, undvika anlitaandet för postbefordran af gästgiveri-, håll- eller reservskjuts, antalet af de kontrakt, som med postskjutsentreprenörer afslutades, ökats i en utomordentlig grad, hade det till förekommande af oordningar visat sig oundgängligt, att öfver alla dessa kontrakt föra särskilda längder, angifvande skjutshåll och entreprenörernes namn, afstånd och lega samt de tider, då kontrakten upphörde att vara gällande m. m.

För förändret af dessa längder och verkställande i desamma af alla erforderliga anteckningar vore det, då, utan afbrott i göromålens behöriga gång, den öfriga personalen inom trafikbyrån icke kunde med omförmälda arbete sysselsättas, nödvändigt, att inom nämnda byrå anställdes en aktuarie, för hvilken afföningen ansågs böra upptagas till enahanda belopp, 2,400 kronor, som i allmänhet tillkomme tjänstemän af andra graden hos General-poststyrelsen.

Den tillökning i utgifterna å *Afföningsstat*, som blefve följden af här ofvan föreslagna utvidgning af postpersonalen, skulle komma att uppgå:

för de sexton nya postexpeditionerna till	kronor	21,600,
för ytterligare fyra kontrollörer och fjorton kontorsskrifvare till....	”	30,000,
för ytterligare tjugu postiljoner till	”	5,250,
för ytterligare tretio resepostexpeditörer till	”	26,000,
för en förvaltare af postverkets frimärkesförråd till	”	4,500,
för lönefyllnad åt kamreraren till	”	1,200,
och för en aktuarie inom trafikbyrån till	”	2,400,
eller sammanlagdt till	kronor	90,950.

Af den, under senaste tiden, utöfver förväntan växande posttrafiken och af den ytterligare utvidgning af postförbindelserna, hvartill kronobrefbäringens uppbörande dels gifvit dels komme att gifva anledning, påkallades dessutom förhöjning i förslagsanslaget till aflönande af poststationsföreståndare från 100,000 till 180,000 kronor, eller med

	kronor	80,000,
i förslagsanslaget till aflönande af extra biträden från 125,000 till 180,000 kronor, eller med	„	55,000,
i förslagsanslaget till aflönande af brefbärare från 60,000 till 65,000 kronor, eller med	„	5,000,
hvarförutan anslaget till ålderstillägg, som nu utgjorde 38,000 R.dr, torde böra beräknas till 40,000 kronor, innefattande en förhöjning af	„	2,000,

 jemte det att, med afseende å omöjligheten att med någon grad af noggrannhet i förväg beräkna, hvartill utgifterna å detta anslag kunde komma att uppgå, detsamma äfven syntes böra såsom förslagsanslag upptagas.

Sålunda skulle, med tillägg af nuvarande anslagen å aflöningsstat

	„	1,044,400,
--	---	------------

men utan inberäkning af den aflöningsförhöjning, som i anseende till de stigande lefnadskostnaderna kunde i en eller annan form varda beviljad, anslagen å denna stat komma att uppgå till ett sammanlagdt belopp af

	kronor	1,277,350.
--	--------	------------

I fråga om en sådan af den stigande lefnadskostnaden föranledd aflöningsförhöjning, som nyss är nämnd, hade General-poststyrelsen uti en särskild underdånig skrifvelse, hvad anginge Styrelsens egen personal, föreslagit en omreglering af dess aflöningsvilkor enligt grunderna i den stat, som af senaste Riksdag fastställdes för embets- och tjenstemän vid Riksbanken.

Beträffande dernäst *tjenstemannapersonalen vid postanstalterna*, så ansåg Styrelsen den därför behöfliga tillökning i löneinkomst lämpligen kunna beredas *antingen* genom förhöjning af de å normalstaten uppförda löningsbeloppen *eller ock* derigenom att rättighet till ålderstillägg utsträcktes till samtliga tjenstemän, samt vilkoren därför och ålderstilläggens belopp bestämdes i nära öfverensstämmelse med hvad i sådant afseende blifvit under den senare tiden stadgadt för personalen vid en del andra allmänna inrättningar.

För den händelse att det förra alternativet skulle föredragas, hemställde Styrelsen, att löneförhöjningen måtte bestämmas till

33 $\frac{1}{2}$ procent för aflöningsbelopp af	800 — 1,200 kronor	
25 „ „ „ „	1,500 — 1,800	„
20 „ „ „ „	2,400 och 3,000	„
samt 16 $\frac{1}{2}$ „ „ „ „	3,600 och 4,000	„

dock så att de derigenom uppkommande nya lönebeloppen afrundades till jemna femtiotal; och skulle af en sådan förhöjning föranledas en ökad utgift af 140,500 kronor.

Vidkommande åter det senare alternativet, så vore genom normalstaten ålderstillägg vid postanstalterna nu tillerkänt endast sådana tjänstemän, kontorskrifvare, resepostexpeditörer och postexpeditörer vid fast postanstalt, hvilkas aflöning å stat icke öfverstege 1,800 R:dr; och utginge med 200 R:dr till resepostexpeditörer efter 5, men till kontorsskrifvare och postexpeditörer vid fast postanstalt efter 10 års tjänstgöring, samt med 400 R:dr till resepostexpeditörer efter 10, men till andra postexpeditörer och kontorsskrifvare efter 15 års tjänstgöring; och hemställde derföre Styrelsen, för det fall förevarande alternativ skulle väljas, att ålderstillägget borde lika för alla grader fastställas till 500 kronor efter 5 års och till 1,000 kronor efter 10 års anställning i samma tjänstegrad, dock med iakttagande deraf, att för första tjänstegraden ålderstillägget icke i något fall utginge med mer än 500 kronor; kommande, derest denna hemställan godkändes, att deraf uppstå en ökad utgift, som efter 1874 års förhållanden kunde beräknas till omkring 110,000 kronor.

Vidkommande derefter *vaktbetjeningen* vid postverket, så åtnjöte nu bland de hos Styrelsen och vid postkontoren anställda vaktmästare

	5	en fast aflöning af 800 R:dr
	7	” ” ” ” 700 ”
och	18	” ” ” ” 600 ”

hvarförutom ålderstillägg tillkomme vaktmästarne af 2:dra och 3:dje lönegraderna med 100 R:dr efter 10 och 200 R:dr efter 15 års tjänstgöring, likväl med den inskränkning att ålderstillägg icke i något fall utginge med högre belopp, än att det sammanlagdt med arvode och tjänstgöringspenningar beredde befatningens innehafvare en inkomst af 800 R:dr.

Dessas behof af någon förbättring i lönevilkoren ansåge General-poststyrelsen lämpligast tillgodoses på det sätt, att dels en sådan förändring vidtoges i befatningarnes fördelning på de särskilda löneklasserna, att hvarje klass komme att omfatta tio vaktmästarebefattningar och dels ålderstillägg blefve, utan nu gällande inskränkning, tillagdt alla klasserna, att utgå med 100 kronor efter 5 och med 200 kronor efter 10 års ordinarie tjänstgöring.

Äfven i afseende å *brefbärare*, för hvilka någon sådan inskränkning vid ålderstilläggs åtnjutande, som funnes föreskrifven för vaktmästare, icke vore gällande, syntes den förändring böra vidtagas att, i likhet med hvad som blifvit föreslaget för öfriga i postverkets tjänst anställda personer, tiden, efter hvars utgång ålderstillägg finge tillträdas, fastställdes för det lägre ålderstillägget, 100 kronor,

till 5 och för det högre, 200 kronor, till 10 år efter antagandet till ordinarie breffbärare.

Den tillökning i utgift, som genom sålunda föreslagna förändringar i sättet för vaktbetjentes aflönande skulle uppkomma, kunde beräknas uppgå för den fasta löneförhöjningen åt en del vaktmästare till 1,300 kronor samt för utgifvande af ålderstillägg enligt de nya grunderna åt vaktmästare till 3,800 kronor och åt breffbärare till 11,100 kronor, eller tillsammans till 16,200 kronor.

Vid föredragning af hvad General-poststyrelsen sålunda och i öfrigt beträffande *aflöningsstaten* anfört hade Kongl. Maj:t, enär, hvad först anginge Styrelsens egen personal, dess aflöningsförhållanden komme att blifva föremål för den redan beslutade lönerегleringskomiténs behandling, funnit någon ändring i samma aflöningsförhållanden för närvarande i allmänhet icke böra ega rum, utan 1874 års stats bestämmelser i detta hänseende böra, äfven beträffande den nämnda personalens ålderstillägg, förblifva gällande jemväl för 1875 med det procentvis beräknade dyrtidstillägg, hvarom här nedan förmäles. Ehuru Kongl. Maj:t således icke ingått i pröfning af de ändringar, Styrelsen i förevarande del af ämnet föreslagit, hade Kongl. Maj:t likväl ansett undantag dervid böra göras för Styrelsens förslag om inrättande af de tvänne nya befattningar, en förvaltare af postverkets frimärkesförråd och en aktuarie i trafikbyrån, hvilka uppgifvits vara af behovet högeligen påkallade, äfvensom för den förhöjning i kamererarens aflöning, som måste blifva en följd af frimärkesvärdens förändrade anordning och indragningen af den dertill förut anvisade provision. Och som hvad General-poststyrelsen i dessa hänseenden hemställt syntes vara ändamålsenligt och billigt, så hade Kongl. Maj:t så mycket hellre ansett sig böra föreslå Riksdagen att dertill lemna sitt godkännande, som utgiften för den nya förvaltarebefattningen och den dermed i samband stående löneförhöjningen för kamereraren, enligt hvad Styrelsen upplyst, blefve till fullo betäckt genom den indragna frimärkesprovisionen. Med iakttagande af dessa förändringar komme anslaget för Styrelsen, hvilket i 1874 års stat utgjorde 85,200 R:dr, att höjas till 93,300 kronor.

Vidkommande dernäst *postanstalterna och deras personal*, i afseende hvarå Styrelsens förslag i sin helhet till nådig pröfning upptagits, så och då det icke kunde vara lämpligt, att de för de särskilda tjänstegraderna i gällande stat meddelade aflöningsbestämmelser, hvilka så nyligen udergått en fullständig reglering, nu, på sätt ifrågasatt blifvit, underkastades en ny sådan reglering, ansåg Kongl. Maj:t den allmänna aflöningsförbättring, hvilken styrelsen i följd af den stegrade lefnadskostnaden funnit vara för berörda personal nödig, hellre böra beredas genom förmånligare ålderstilläggsvilkor.

De i 1874 års stat för de särskilda tjänstegraderna vid postanstalterna upptagna aflöningsbelopp lemnades således af Kongl. Maj:t utan någon ändring.

Deremot och då det vore uppenbart, att den betydliga tillökning i post-

verkets bestyr, som genom dess öfvertagande af den ordinarie kronobrefbäringen uppkommit, måste föranleda behof af en mängd nya postbefattningar och någon anledning icke förekommit till anmärkning emot hvad General-poststyrelsen i detta afseende nu hemställt, har Kongl. Maj:t föreslagit, att här ofvan omförmälda nya postexpeditörs-, kontrollörs-, kontorsskrifvare-, postiljons- och resepostexpeditörsbefattningar må i staten uppföras med en aflöning af tillsammans 82,850 kronor.

Då vidare General-poststyrelsen i anseende till trafikens tillväxt och den utvidgning af postförbindelserna, som för kronobrefbäringens besörjande måste ega rum, funnit en betydlig förhöjning i beloppen af *förslagsanslagen* till aflöande af poststationsföreståndare, extra biträden och brefbärare vara af behovet påkallad, så har Kongl. Maj:t, som dervid icke haft något att påminna, föreslagit, att de af styrelsen äskade anslagsförhöjningarne, uppgående sammanlagdt till 140,000 kronor, må å staten uppföras.

Beträffande derefter anslaget till *ålderstillägg* och villkoren för sådan förmans åtnjutande, hade Kongl. Maj:t, enligt hvad redan är nämndt, ansett att de i afseende härå nu gällande bestämmelser borde för de vid styrelsen anställde tjänstemän och betjente tills vidare lemnas utan någon rubbning, men deremot för personalen vid postanstalterna undergå de förändringar, som till åstadkommande af den för denna personal i anseende till stegrad lefnadskostnad behöfliga aflöningsförbättring kunna finnas skälige. Hvad General-poststyrelsen i denna syftning föreslagit hade Kongl. Maj:t ansett i allmänhet vara billigt och således böra godkännas, med undantag likväl af de för tjänstemännen föreslagna förhöjda ålderstilläggsbeloppen, hvilka Kongl. Maj:t funnit utan olägenhet kunna tills vidare nedsättas med en femtedel, eller från 500 resp. 1,000 kronor till 400 resp. 800 kronor. Kongl. Maj:t har således föreslagit att i afseende å den vid postanstalterna anställda personal, brefbärare men icke postiljoner deruti inberäknade, följande ändringar i nu gällande ålderstilläggsbestämmelser må vidtagas, nemligen:

a) att alla till nämnda personal hörande tjänstemän må efter 5 års tjänstgöring i samma grad erhålla ett ålderstillägg af 400 kronor, hvilket för dem, som icke tillhöra lägsta tjänstegraden, efter ytterligare 5 års tjänstgöring förhöjes till 800 kronor; samt

b) att ålderstillägg må, utan den för vaktmästarne nu stadgade begränsning af aflöningsens maximibelopp, tillkomma alla de vid postanstalterna anställda vaktmästare och brefbärare med 100 kronor efter fem och 200 kronor efter tio års ordinarie tjänstgöring.

Med iakttagande af dessa förändringar skulle, enligt en i General-poststyrelsens statistiska kontor uppgjord beräkning, ålderstilläggsanslaget, hvilket i 1874 års stat utgör 38,000 R:dr, för år 1875 erfordra en förhöjning af 107,400 kronor eller till 145,400 kronor, men då det erforderliga beloppet ej kunde med full nog-

granhet på förhand beräknas, har Kongl. Maj:t föreslagit, att sistnämnda belopp må, på sätt General-poststyrelsen hemställt, såsom *förslagsanslag* i staten uppföras.

Ilvad slutligen angår det ofvannämnda dyrtidstillägg, som bör för år 1875 tillkomma de vid General-poststyrelsen anställde embets- och tjänstemän, så har Kongl. Maj:t föreslagit, att, i likhet med hvad för andra centrala embetsverk redan blifvit af Riksdagen beslutadt, detta dyrtidstillägg bestämmes till 20 procent af de belopp, enhvar af dessa embets- och tjänstemän enligt staten eger att i lön och tjänstgöringspenningar sammanlagdt intill 5,000 kronor uppbära; och som utgiften för ett sådant tillägg, hvilket väl skulle tillkomma innehafvarne af de föreslagna nya förrådsförvaltare- och aktuarie-befattningarne, men icke styrelsens ombudsman, uppginge till 16,680 kronor, har Kongl. Maj:t föreslagit, att detta belopp må såsom anslag till dyrtidstillägg för styrelsens tjänstemannapersonal i staten uppföras.

Då de af Kongl. Maj:t nu föreslagna anslagstillökningar sammanlagdt uppginge till 355,030 kronor, och förutvarande anslag utgjorde 1,044,400 kronor, så kommer således postverkets aflöningsstat för år 1875 enligt Kongl. Maj:ts förslag att sluta med en summa af 1,399,430 kronor.

I afseende å *öfvergångsstaten* och *indragningsstaten* har Kongl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att, då det måste vara angeläget, att icke tillfälliga omständigheter förhindrade General-poststyrelsen att under de vilkor, som i gällande instruktion finnas stadgade, ur tjänstgöring försätta sådana posttjänstgörare, åt hvilka posternas bevakande icke längre borde anförtros, anslaget till aflönning åt posttjänstgörare, som icke vidare äro tjänstbara, men ännu ej blifvit berättigade till pension från civil-statens pensionsinrättning, hvilket anslag nu utginge med ett för hvarje år på förhand uträknadt bestämdt belopp, må i stället, enligt hvad General-poststyrelsen begärt, uppföras såsom *förslagsanslag*; och borde således med iakttagande af denna förändring och i öfrigt deraf, att från indragningsstaten afgått de derå för tvänne kontorsskrifvare med tillsammans 990 R:dr anvisade belopp, ifrågavarande tvänne stater uppföras, *öfvergångsstaten* såsom nu med 18,000 kronor, och *indragningsstaten* med 12,270 kronor.

Beträffande *pensionsstaten*, hvars belopp nu är utfördt med 33,170 R:dr, borde derifrån nu afräknas de pensioner, som med tillsammans 7,130 R:dr utgått till åtskillige under nästlidna eller början af innevarande år affidne personer, hvarigenom statssumman nedginge till 26,040 R:dr. Deremot borde dertill läggas 17,600 kronor, utgörande beloppet dels af de pensioner, som sedan senaste statsreglering blifvit genom redan meddelade nädiga beslut tillagda åtskilliga afskedade tjänstemän, dels ock af den pension, som borde tillkomma en posttjänsteman, hvilken begärt men ännu ej erhållit afsked.

Sedan Borgmästaren i Landskrona, Friherre B. C. A. Åkerhjelm och Kamereraren C. Schult, i egenskap af förmyndare för Resepostexpeditören G. F.

E. *Bågenholm*, uti en till General-poststyrelsen ingifven skrift anhållit, att, som *Bågenholm*, hvilken under en längre tid vårdats för sinnessjukdom å *Wexiö* hospital, enligt företedt läkarebetyg icke kunde antagas återvinna så fullständig och stadigvarande helse, som fordrades för skötande af den befattning, han vid postverket innehade, styrelsen ville föranstalta, det *Bågenholm* blefve på indragningsstat försatt, så hade General-poststyrelsen, jemte *meddelande af den upplysning, att *Bågenholm* vore född år 1834 och sedan år 1866 varit anställd först såsom reserv- och sedan såsom extra resepostexpeditör, tills han den 16 Februari 1871 blifvit befördrad till nu innehafvande befattning såsom resepostexpeditör af andra lönegraden, vidare anført, att det icke saknades skäl till antagande, att den för helsan och särskildt för nervsystemet menliga inverkan, som tjenstgöringen i postkupé ofta visat sig medföra, bidragit till framkallande af den sinnessjukdom, hvaraf *Bågenholm* lede, och att styrelsen alltså ansåge sig böra tillstyrka beviljandet för honom af ett årsunderhåll; och har med anledning häraf Kongl. Maj:t, enligt styrelsens hemställan, föreslagit att *Bågenholm* må uppföras å postverkets pensionsstat till åtnjutande under sin återstående lifstid af ett årligt understöd å 1,000 kronor, eller lika mycket som han hittills egt att i lön uppbära.

Vidare och då förre Postjakskepparen *Pehr Magnus Fagerström*, hvilken, född den 25 Maj 1791, blifvit i tjensten skadad vid förolyckande af postbåten från *Gotland* under vintern 1830, anhållit att det årliga understöd å 20 R:dr banko, som med anledning deraf då tillades honom och hvilket sedermera blifvit flera gånger förhöjdt, senast genom Kongl. brefvet den 21 Februari 1862 till 125 R:dr R:mt, nu måtte, i anseende till den stegrade lefnadskostnaden, varda ytterligare förökadt, har Kongl. Maj:t, enligt General-poststyrelsens hemställan, föreslagit, att berörda, å postverkets pensionsstat upptagna understöd måtte varda med 75 kronor förhöjdt till 200 kronor.

Om till pensionsstatens nuvarande, med derifrån afgångna pensioner minskade slutsumma, 26,040 kr., lades beloppet dels af ofvan berörda nya pensioner, 17,600 kr. och dels af de för *Bågenholm* och *Fagerström* nu föreslagna nya understöd, 1,075 kr., så uppkomme den summa 44,715 kr., hvartill pensionsstaten borde för år 1875 upptagas. Härförutom har Kongl. Maj:t, enligt hemställan af General-poststyrelsen, föreslagit, att det från denna stat nu med bestämdt belopp af 2,000 R:dr utgående anslag till pensionsfyllnad åt postiljoner må på det skäl, som här ofvan blifvit i fråga om indragningstatens anslag till aflöning åt vissa postiljoner anfördt, erhålla egenskap af förslagsanslag.

Vidkommande derefter *omkostnadsstaten* hade General-poststyrelsen funnit förhöjning i åtskilliga å denna stat uppförda anslag vara påkallad af enahanda anledningar, som blifvit i fråga om förslagsanslagen å aflöningsstaten åberopade; anförande styrelsen i sådant afseende, hvad först anginge anslaget till *uppbörds- och frimärkesprovision*, att, ehuru en icke obetydlig besparing i utgif-

terna från detta anslag skulle uppkomma, derest en särskild förvaltare af frimärkesförrådet blefve anställd, det dock, med afseende å den växande trafiken och särskildt å den ökade uppbörd, som komme att föranledas af fribrefsrättens upphörande, icke kunde antagas, att förevarande anslagsutgifter skulle kunna inskränkas till det i 1874 års stat beräknade belopp af 100,000 R:dr, hvarför styrelsen, under förutsättning att nyssberörda förvaltarebefattning komme till stånd, hemställde, att, jemte det den provision, som hittills tillkommit de tjenstemän åt hvilka värden af frimärken, brefkort o. s. v. varit af styrelsen anförtrodd, indroges, ifrågavarande anslag måtte förhöjas med 5,000 kr.

Derjemte hemställde styrelsen, att nedannämnda anslag måtte förhöjas, nemligen: anslaget till *expensutgifter* från 155,000 till 185,000 kr., eller med 30,000 kr., anslaget till *rese- och traktamentsersättning åt resepostexpeditörer* från 40,000 till 50,000 kr., eller med 10,000 kr., anslaget till *postbefordran å jernväg* från 230,000 till 255,000 kr., eller med 25,000 kr., anslaget för *postbefordran å landsväg och inom* postanstalternas områden från 680,000 till 750,000 kr., eller med 70,000 kr., samt anslaget för *utrikes brefväxlingen* från 60,000 till 80,000 kr., eller med 20,000 kronor.

Kongl. Maj:t, som icke funnit anledning att mot dessa af General-poststyrelsen nödiga befunna förhöjningar, tillsammans 160,000 kr., göra någon anmärkning, har derföre föreslagit, att desamma må, med indragning af omförmälda provision, af Riksdagen beviljas, hvarigenom omkostnadsstatens slutsumma, för närvarande utgörande 1,643,000 kr., skulle komma att uppgå till 1,803,000 kronor.

De belopp, hvartill postverkets särskilda utgiftsstaten för år 1875 skulle enligt Kongl. Maj:ts förslag uppgå, voro:

Aföningsstaten	kronor	1,399,430
Öfvergångsstaten	”	18,000.
Indragningsstaten	”	12,270.
Pensionsstaten	”	44,715.
och Omkostnadsstaten	”	1,803,000.
	eller tillsammans kronor	3,277,415.
Om då till <i>oförutsedda utgifter</i> afsattes	”	100,000
samt <i>afkortningar och restitutioner, m. m.</i> beräknades till	”	22,585
så uppkomme en slutsumma af	kronor	3,400,000,
eller samma belopp, hvartill postverkets inkomster blifvit för år 1875 af Kongl. Maj:t beräknade.		

I likhet med hvad vid andra verk ansetts böra ske, har Kongl. Maj:t derjemte föreslagit, att i sammanhang med staternas fastställande må stadgas det allmänna förbehåll, att de personer, som hädanefter erhålla tjänster vid postverket eller i följd af staterna med dertill hörande bestämmelser komma att tillträda

högre aflöning, än de på grund af fullmakt eller konstitutorial redan nu åtnjuta, skola, i den mån sådant föreskrifves, vara underkastade tillämpning af de allmänna villkor för åtnjutande af aflöning i statens tjenst, som Kongl. Maj:t efter pröfning af den blifvande lönereglerns komiténs betänkande, kan finna för godt att fastställa.

Efter det General-poststyrelsen uti särskild underdånig skrifvelse af uppgifven anledning, bland annat, hemställt, att Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen göra framställning derom att, under vilkor det gästgifveri-, håll- och reservskjuts från och med ingången af år 1875 icke må för postbefordringen anlitas i andra än de undantagsfall, då rättigheten att dylik skjuts för posternas fortskaffande använda måste anses nödvändig till förekommande af tillfälliga afbrott i postutvexlingen, Riksdagen ville till betäckande af de ökade utgifter, som af en sådan förändring föranleddes, å Sjunde Hufvudtiteln uppföra ett förslagsanslag af 200,000 rdr, att af postverket disponeras i den mån utgifterna för postbefordringen öfverstege det anslag, som funnes för ändamålet å postverkets stat uppfördt, har, enligt hvad i ofvanberörda nådiga proposition vidare är meddeladt, berörda hemstallan till nådig pröfning förekommit i sammanhang med styrelsens förslag till postverkets utgiftsstat för år 1875; och som General-poststyrelsen anført, att, medan de ökade utgifter, som genom maximilegans förhöjande uppkomma under innevarande år, kunna i följd deraf att de kontrakt, som icke blifvit uppsagda före utgången af nästlidna år, i allmänhet måste förblifva gällande äfven under detta år, antagas blifva betäckta af postverkets vanliga tillgångar, det deremot är otvifvelaktigt, att berörda ökade utgift derefter icke kan bestridas af eljest uppkommande öfverskott å postverkets nuvarande årliga inkomster, så ansåg Kongl. Maj:t någon åtgärd böra vidtagas, hvarigenom postverket betryggades, om erforderlig tillgång till ifrågavarande utgifts bestridande saknades. Men då för beräkning af det belopp, som härtill skulle behöfvas, all tillförlitlig grund saknades och det således icke kunde anses vara utredt, att icke postverkets vanliga inkomster skulle äfven i nämnda hänseende lemna nödig tillgång, fann Kongl. Maj:t det för närvarande och intill dess någon erfarenhet i ämnet kunna vinnas icke vara lämpligt, att ett särskildt anslag för ändamålet å Sjunde Hufvudtiteln uppfördes utan har i stället föreslagit att, under vilkor af den inskränkning i den allmänna skjutsningsskyldighetens anlitage för postbefordring, som General-poststyrelsen, på sätt här ofvan förmäles, föreslagit, Riksdagen må medgifva, att de ökade utgifter, som af en sådan förändring kunna under år 1875 föranledas och hvartill det för postbefordran å landsväg och inom postanstalternas områden å postverkets för samma år af Kongl. Maj:t föreslagna omkostnadsstat uppförda belopp af 750,000 kronor icke lemna tillgång, må få af Statskontoret med under hand egande medel bestridas mot ersättning af postverkets blifvande öfverskottsmedel, så långt de dertill förslå.

Slutligen och med anledning af en utaf General-poststyrelsen hos Kongl.

Maj:t gjord anhållan om bemyndigande att, i likhet med hvad redan vore för både Telegraf-styrelsen och General-tullstyrelsen medgifvet, få till en kassa för beredande af understöd åt enkor och barn efter personer, som varit i postverket anställda, öfverlemna de medel, som hädanefter kunde inflyta genom försäljning af postverket tillhörig makulatur eller sådana äldre handlingar, som Styrelsen ansåge ej längre kunna eller bära bevaras, har Kongl. Maj:t, enär berörda slags medel, som för de senaste 5 åren i medeltal utgjort omkring 600 R:dr om året, hittills ingått bland postverkets i riksstaten beräknade inkomster, slutligen föreslagit Riksdagen att till deras användande på oförmälda sätt lemna sitt godkännande.

Härförutom har Kongl. Maj:t i den nådiga propositionen om statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att det å Sjunde Hufvudtiteln uppförda anslag, förslagsvis beräknadt att af postmedlen direkte utgå till postverket, må bestämmas till samma belopp, 3,400,000 kronor, hvartill postmedlen blifvit af Kongl. Maj:t beräknade.

Ehuru Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående post- och telegrafverkens utgiftsstaten remitterats och anländt till Utskottet först den 23 April samt blifvit tryckte och utdelade den förre den 25 och den senare den 27 i samma månad har Utskottet likväl så omsorgsfullt den knappt tillmätta tiden medgifvit, pröfvat de ifrågavarande Kongl. propositionerna och får, särskildt hvad postverkets utgiftsstat beträffar, anföra följande.

Angående de å aflöningsstaten uppförda tvänne nya befattningar, en förvaltare af postverkets frimärkesförråd, med aflöning af 4,500 kr. och en aktuarie i trafikbyrån, med aflöning af 2,400 kr., har Utskottet icke haft något att erinra, hvarförutom den i kamererarens aflöning föreslagna förhöjning af 1,200 kr. funnits vara af billighet påkallad. Då nu Kongl. Maj:t för *Styrelsen och dess personal* för år 1875 icke ifrågasatt annan ändring i aflöningsförhållandena än ett dyrtids-tillägg, i likhet med hvad för andra centrala embetsverk redan blifvit af Riksdagen beslutadt, hvilken framställning ej heller gifvit anledning till någon erinran, skulle *Styrelsens* nuvarande aflöningsanslag, 85,200 kr., komma att höjas till 93,300 kronor.

Hvad angår postanstalterna och deras personal, torde ej mindre de föreslagna nya postexpeditörs-, kontrollörs-, kontorsskrifvare-, postiljons- och resepost-expeditörsbefattningarne, med en aflöning af tillsammans 82,850 kr. än äfven de äskade förhöjningarne i beloppen af förslagsanslagen till aflönande af poststationsföreståndare, extra biträden och brefbärare, hvilka anslagsförhöjningar sammanlagdt uppgå till 140,000 kr., vara behöfliga med anledning af den utvidgning af postverket, som är en följd af kronobrefbäringens upphörande och korrespondensens tillväxt i öfrigt.

För personalen vid postanstalterna synes visserligen någon löneförbättring

vara af de stegrade lefnadskostnaderna påkallad, men då denna personals aflöning vid sistlidna riksdag undergick en fullständig reglering, torde en så genomgripande förändring deruti, som den af Kongl. Maj:t medelst 400 och 800 kronors ålders-tillägg föreslagna icke finnas lämplig. Den ifrågasatta löneförbättringen bör därför, enligt Utskottets åsigt, snarare medgifvas i form af ett tillfälligt dyrtidstillägg, hvilket dock vid nyssnämnda förhållande icke torde böra bestämmas enligt samma grunder, som blifvit följda vid dylik förmåns beviljande åt andra verk och inrättningar, utan synes lämpligen kunna med 10 procent af aflöningen utgå. Enligt en från General-poststyrelsen meddelad utredning i ämnet skulle för tilldelande åt tjänstemannapersonalen vid postanstalterna af ett dyrtidstillägg af 10 procent å innehafvande aflöning erfordras sammanlagdt 57,920 kronor.

Beträffande den af Kongl. Maj:t föreslagna jemkning i nu gällande ålders-tilläggsbestämmelser för vaktmästare och breffbärare vid postanstalterna, har Utskottet deremot icke haft något att erinra. De förändrade bestämmelserna härutinnan torde väl medföra någon ökad utgift redan under år 1875, men då utredning saknas i hvad mån det å innevarande års stat befintliga förslagsanslag af 38,000 kr. till ålderstillägg åt dem, som äro dertill berättigade, härför lemna tillgång, torde detta anslag kunna i 1875 års stat till oförändradt belopp upptagas.

Den förändring Utskottet ansett sig böra föreslå uti det af Kongl. Maj:t framlagda förslag till *aflöningsstat*, uppgående till 1,399,430 kr., består således endast deruti, att i stället för ett förslagsanslag å 145,400 kr. till ålderstillägg, å den samma skulle upptagas dels ett anslag af 57,920 kr. till dyrtidstillägg åt tjänstepersonalen vid postanstalterna, dels ett förslagsanslag af 38,000 kr. till ålderstillägg. Härigenom skulle 1875 års aflöningsstat uppgå till 1,349,950 kronor.

Hvad Kongl. Maj:t föreslagit i afseende å *öfvergångs-* och *indragnings-* samt *pensionsstaterna* äfvensom å anslaget till *oförutsedda utgifter* har Utskottet ansett böra godkännas. Det af Kongl. Maj:t äskade förslagsanslag för *omkostnadsstaten* torde deremot till följd af postverkets starka utveckling kunna anses snarare vara för lågt än för högt beräknadt. Med anledning häraf har Utskottet ansett den genom Utskottets förslag uppkommande besparing å aflöningsstaten, lämpligen kunna tillgodoföras detta anslag. Om då för afkortningar och restitutioner anslås 23,065 kronor, skulle postverkets utgiftsstat för år 1875 uppgå till följande belopp:

aflöningsstaten.....	kronor 1,349,950,
öfvergångsstaten.....	” 18,000,
indragningsstaten	” 12,270,
pensionsstaten.....	” 44,715,
omkostnadsstaten	” 1,852,000,
oförutsedda utgifter.....	” 100,000,
afkortningar och restitutioner.....	” 23,065,

eller tillhopa kronor 3,400,000.

Kongl. Maj:ts förslag derom att posttjenstemännen skola, i den mån sådant kan föreskrivas, vara underkastade tillämpning af de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjenst, som af Kongl. Maj:t efter pröfning af den blifvande lönerogleringskomiténs utlåtande, kan finna för godt att fastställa, får Utskottet till bifall förorda.

Då de ökade utgifter, som föranledas af maximilegans förhöjande till 2 kr. 50 öre, hvarom Kongl. Maj:t den 9 sistlidne Januari meddelat föreskrift, antagligen icke kunna blifva betäckta af postverkets vanliga tillgångar, lära åtgärder böra vidtagas, på det att icke postverket må sakna erforderlig tillgång till ifrågavarande utgifts bestridande; och torde hvad Kongl. Maj:t härutinnan föreslagit äfven böra bifallas.

Hvad slutligen angår Kongl. Maj:ts framställning om de vid försäljning af makulatur m. m. inflytande medels användande till understöd åt enkor och barn efter personer, som varit i postverkets tjenst anställda, har dervid icke varit något att erinra.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet,

a) att, efter iakttagande af ofvan föreslagna ändringar i det af Kongl. Maj:t framlagda förslag till postverkets utgifts-stater för år 1875, Riksdagen med godkännande deraf, måtte bestämman det nu för postverket å sjunde hufvudtiteln uppförda anslag, förslagsvis beräknadt att af postmedlen direkte utgå, till 3,400,000 kr. ;

b) att i sammanhang med staternas fastställande må stadgas det allmänna förbehåll, att de personer, som hädanefter erhålla tjänster vid postverket eller i följd af staterna med dertill hörande bestämmelser komma att tillträda högre aflöning än de på grund af fullmakt eller konstitutorial redan nu åtnjuta, skola vara underkastade tillämpning af de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjenst, som Kongl. Maj:t, efter pröfning af den blifvande lönerogleringskomiténs betänkande kan finna för godt att fastställa;

c) att under vilkor det gästgifveri-, håll- och reservskjuts från och med ingången af år 1875 icke må för postbefordringen anlitas i andra än de undantagsfall, då rättigheten att dylik skjuts för posternas fortskaffande använda måste anses nödvändig till förekommande af tillfälliga afbrott i postutvexlingen, Riksdagen må medgifva, att de ökade utgifter, som af en sådan förändring kunna under år 1875 föranledas och hvar till det för postbefordran å landsväg och inom postanstalternas områden å postverkets för samma år af Kongl. Maj:t föreslagna

omkostnadsstat uppförda belopp af 750,000 kronor icke lemnar tillgång, må få af Statskontoret med under hand egande medel bestridas mot ersättning af postverkets blifvande öfverskottsmedel, så långt de dertill förslå; samt

d) att de medel, som hädanefter kunna inflyta genom försäljning af postverket tillhörigt makuleradt papper eller sådana äldre handlingar, som ej längre kunna eller böra bevaras, må till en kassa för beredande af understöd åt enkor och barn efter personer, som varit i postverket anställda, få öfverlemnas.

Stockholm den 7 Maj 1874.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.

Reservation:

vid *mom. d* (angående användande af vissa inkomster till understöd åt enkor och barn efter i Postverket anställda personer) af Herr *Carl Ifvarsson.*
